

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.

За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера, на по године 6 перпера.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Прешина се прима само у годишњим и полугодишњим роковима и полаже у најријед.

Поједини број 20 пара за Црну Гору. — за Иностранство 25 па а.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Le GLAS TZRNOGORTZA, Journal Officiel, paraissant régulièrement chaque samedi et suivant les exigences du service. On s'abonne aux bureaux du journal GLAS TZRNOGORTZA, Cetignè, Monténègro.

L'abonnement pour le pays 8; pour l'Autriche-Hongrie 12 Perpers; pour tous les autres pays 20 francs par an. La publicité est reçue aux bureaux du journal et dans toutes les agences de publicité.

Претплата се шаље само Администрацији „Глас Црногора“ на Цетиње.

Дописи се шаљу Уредништву — Рукописи се не враћају.

Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број до пет цифара из пети слова по 4 перпера, гармонд слова 6 пара; цинеро слова 8 пара — за први пут, а за сваки даљи пут у пола од горње цијене. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим најријед изнешене цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксима још по 30 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија.

Изази суботом

Уредник и одговорни уредник: Вељко Милиновић

СЛУЖБЕНИ ДИО

ОБЗНАНА

На основу ријешења Кр. Министарског Савјета од данас, аустријске новчанице примаће се на државним благајницама само до 15. септембра ове године, после ког дана државне благајнице обавезно их неће примати, а у приватном саобраћају могу циркулисати према курсу, који им сам саобраћај одреди.

Скреће се пажња свима новчаним заводима и појединцима, који имају аустријских новчаница, да их замијене нашим боновима или другом монетом код најближе царинарнице најдаље до горњег дана. У случају да царинарнице не би моментално располагале са довољном количином новца за размјену, исте ће издавати подносиоцима аустријских новчаница признанице са потписом старјешине царинарнице под бројем и печатом, које ће им у најкраће вријеме замијенили новцем, чим им овај стигне од Гл. Држ. Благајне.

Цетиње, 25. августа 1914. год. Бр. 7909.
Министар Финансија и Грађевина,
Р. Поповић.

ОБЗНАНА

Законом од 25. јула тек. године, пуштени су у саобраћај стари бонови од 1 и 2 перпера пошто је на њима претходно отиснут црвеним мастилом датум истога закона.

Међутим, у приватном саобраћају почели су циркулисати стари бонови од 5 перпера, чија вриједност, разумије се, није легализована, а може се претпоставити, да ће се и још неповучени бонови од 10, 50 и 100 перпера појавити у промету на исти начин.

Да би се сузбиле несавјесне спекулације појединаца, овим се ставља до знања заинтересованима, да је законом призната вриједност само оних бонова од 1 и 2 перпера с горњим датумом и према томе, бонови од 1 и 2 перпера без датума црвеним мастилом, као и сви стари бонови веће вриједности, немају законске заштите.

Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина. Број 7919. 26. августа 1914. год. Цетиње.

ОБЗНАНА

Пошто се према поновном стјечају Министарства Просвјете и Црквених Послова од 19. јуна т. г. број 2624, који је излазио у неколико бројева службеног листа, нијесу још јавили на попуњење упражњених мјеста сви учитељи и заступници учитељски, то се овим обзнањује, да су то дужни учинити најдаље до 15. овог мјесеца, јер ће се у противном случају упражњена мјеста попуњити пријављеним већ кандидатима без обзира на непријављене.

Број 3363. Из канцеларије Кр. Министарства Просвјете и Црквених Послова од 2. септембра 1914. г. Цетиње.

ОБЗНАНА

У смислу рјешења Господина Министра Просвјете од данас, ставља се до знања свима учитељима и учитељским заступницима, који су поднели кандидације за учитељска мјеста, да у најкраћем року, било директно, било преко своје сад надлежне им власти, извјесте ово Министарство, где се који налази, т. ј. да ли у бојним редовима или штабу, интендантури, санитету или ма којој установи или надлежству како на бојном пољу тако и ван њега. Они, који нијесу у бојном реду, имају још назначити по чијем су рјешењу на односна мјеста одређени.

Број 3402. Из канцеларије Министарства Просвјете и Црквених Послова. 9. септембра 1914 год. Цетиње.

Службена обзнана

1. батал. Његушко-Ђеклишки
Погинулих нема.

Рањени војници: Пеко Сав. Ивановић, Бууро Стјепов Поповић, Нико Стевов Поповић и Душан Јошов Поповић.

2. баталион Горњо-Црмнички

Рањени војник Јово Марковић.

3. баталион Липовски

Погинули војник Мирко Ников Симоновић.

4. баталион Петрушински

Погинули војник Павле Ј. Лакић.

5. баталион Требјешки

Рањени војници: Милован Ј. Вучуровић и Милош Међедовић.

6. баталион Бањски

Погинули војник Јован С. Васиљевић.

Рањени војници: официр Ђорђевић Б. Копривица; барјактар Јован М. Ераковић; водници: Крсто Б. Килибарда, Бууро М. Мирковић, Гишан Г. Петровић, војници: Вукота Г. Спасојевић отучен топом, Јован Р. Миловић, Јован В. Миловић отучен топом, Јован С. Мишовић, Алекса Ђ. Мишовић, Мирко Копривица, Шћепан Б. Васиљевић, Лука Попара, Гаврило В. Јововић, Илија Ј. Марковић и Васо Ђ. Комненовић.

7. баталион Опутно-Рудински

Рањени војници: Гојко Шунић, Филип Кокотовић, Јевто Р. Шекарић и Јошо Г. Шекарић.

8. I баталион Беранске Бригаде

Рањени војник Велиша Поповић.

9. баталион Жупски

Рањени војник: Мићо Сретенов Миличић.

10. баталион Добровољачки

Рањени нехотично војници: Обрад Јакшић, Раде Тришков Вукаловић.

11. баталион Граховски

Умрли војник: Новица Тришков Ковачевић.

Цетиње, 13. септембра 1914.

Из Канцеларије,

Кр. Министарства Војног.

ИСПРАВКА. — У 48. броју „Гласа Црногорца“, у именима и презименима погинулих и рањених поткрале су се следеће погрешке:

Из баталиона Петрушинског

Рањени војници: стоји Шћепан Б. Богичевић а треба Шћепан П. Богичевић, стоји Мирко Б. Бобичић а треба Мирко Р. Бобичић, стоји Мићо Б. Бобичић а треба Мићо В. Бобичић.

Из баталиона Требјешког

Рањени војници: стоји Видак Вучуровић а треба Видак Вукичевић.

Из баталиона Жупског

Рањени војници: стоји Ристо П. Зарић а треба Ристо П. Зорић, стоји Глигор Бозмаровић а треба Глигор Безмаревић, стоји Митутин Бизмаревић а треба да отпане јер га нема.

Из баталиона Жупе Пивске

Рањени војници: стоји Јакија Дамјановић а треба Јакша Дамјановић.

Из баталиона Будимског

Рањени војници: стоји Радован В. Барјактаровић а треба Радосав В. Барјактаровић, стоји Радосав П. Рудовић а треба Радосав П. Гудовић, стоји Милован М. Рудовић а треба Милован М. Гудовић, — што се овим исправља.

Из Канцеларије,

Кр. Министарства Војног.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дvorsке и дипломатске вијести

— Његово Величанство Краљ отпутовао је на подне на Ловћен да прегледа све положаје на томе важном дијелу нашега фронта.

— Њихова Величанства Краљ и Краљица телеграфски су честитали рану Својем унуку Краљевићу Ђорђу од Србије и изјавили жељу да што прије оздрави. Њихова Величанства стално се телеграфски распитују о стању здравља Својега унука.

Цару Царево...

(О бугарској „неутралности“)

Ко није с нама, тај је противу нас.

Око двије стотине хиљада руских војника положили су своје животе и створили независну бугарску државу. Руском крвљу испуњена је слобода бугарског народа. То Бугари не треба да забораве, и не смију заборавити.

Сада се Русија налази у борби одсудној, борби на смрт и живот са својим вјековним непријатељем Аустро-Германијом. Она води борбу која захтијева огромне жртве и напрезање свих сила. Зар није то довољан узрок, да би народ, коме је она учинила доброту, показао сада готовост да у тешком тренутку потпомогне своју спаситељку прилагођањем све своје снаге? Мени ће се рећи: то је сентиментализам; наивно је уносити у спољну политику појмове благодарности и моралних обавеза. Збиља, ако се осврнемо на рад европске дипломатије у посљедњим десетинама, морамо признати основаност познате изреке једнога политичког радника, да „нема те подлости, до које Европа није дошла“. Но једно не треба да заборавимо: у т. зв. „европском концерту“ господарио је за цијело то вријеме груби звук њемачког добоша, по коме је лупала пруска „челична песница“.

Али је дошло вријеме, када смо ми дужни имати смјелости да себи речемо: ми смо Словени, нама већ нијесу потребна германска начела о међународној политици, ми хоћемо да будемо поштени и хоћемо да водимо поштenu политику, не избацујући појмове више правичности и морала. А ако се то буде називало „наивношћу“, ми ћемо се тим погодити! Но има и нешто друго, што је неоспорно. Садашњи рат има двојаки значај: он се води за ослобођење цијелог свијета од пангерманског угњетавања, и он је рат за ослобођење и уједињење Словена. За нас, Словене, ово друго је главно, ближе и важније. Због тога Бугари, у колико они себе сматрају Словенима, не могу да не узму учешћа у овој борби.

Ја не мислим и нећу говорити о могућности (по посљедњим извјештајима, на жалост, истинског) иступања Бугара противу нас. Јер је излишно доказивати сву монструозност, преступност и подлост сличног поступка. Ипак, ма колико да

је то чудновато, чују се гласови, који бране од стране Бугарске проглашену неутралност. Наводе се два разлога: прво Бугари, изнурени посљедњим балканским ратом, и не могу пружити никакве стварне помоћи, и друго као да је неутралност, коју су Бугари прогласили, већ сама по себи стварна помоћ, пошто гарантира Србији сигурност њене источне границе.

Оба су ова разлога неоснована. Прочитајте уводне чланке цијеле бугарске штампе у овим данима. Прочитајте узбуњиву декларацију „Трибуна“ — бугарског органа, који себе назива „апсолутно независним“. Ви ћете се увјерити, да немоћ није узрок бугарског отказа, да ступи противу Аустрије и Њемачке. Јасно, дрско и цинички истиче се жеља да Русија буде „удовољена и да се не може допустити стварање велике Србије“..... Поред тога, тежиште овог питања није у томе, колика би била помоћ бугарске армије, већ у самој готовости и жељи да се помогне. С. Јовановић, проф. биоградског универзитета, који је ових дана са мном говорио, примијетио је: Српски народ је правичан и осјетљив. Кад би нам Бугари сада одмах ма колико искрено понудили помоћ, ми, знајући њихову садашњу војну и финансијску слабост, вјероватно би одбили свако активно помагање са њихове стране, али би запазили сам факт понуде. Ако Бугарска ишта добије од европске дипломатије за своју неутралност — ми ћемо то сматрати неправдом и неморалом. Само онај може добити награду, који је радио, или бар понудио своју сарадњу!

Такође је јасна неоснованост и другог разлога „о стварној вриједности бугарске неутралности“. О таквој „вриједности“ немогуће је говорити озбиљно, као год што се не може говорити ни о „моралној вриједности“ поступка који се састоји у томе, што његов субјект, имајући могућности да покраде свога ближњег — истога не покраде, или не убије свога ближњег — а има могућности да га убије! Свака компензација у даном случају била би исто толико оправдана, као и давање „награде за врлину“ свима нелупежима, нешантажистима и неубицама.

Принцип: ко није радио, тај неће ништа ни добити, — требало би одлучно приминити према свима „неутралним“ државама при будућем склапању европског мира и при прекрајању европске карте. Но и ако тај принцип може бити оспорен (н. пр. с гледишта интереса Италије, која као да самом неутралношћу нарушава своје уговорне обавезе према Аустрији и Њемачкој), али он никад не може бити оспорен од стране Бугарске. Не само то; такав принцип у односу према њој јавља се неповољним. Наш Кривични Закон зна за случајеве, када се сам факт учествовања у извршеном djелу, сама пасивност, неуказивање помоћи ближњему — сматра кривично кажњивим пријеступом. Управо садашњу бугарску неутралност треба сматрати, не као „помоћ од вриједности“, већ као злочин. Злочин пре-

ма Русији, злочин према Србији, злочин према цијелом Словенству.

И нехотично мора се поставити паралела: Русија — Бугари, и Русија — Пољаци. Русија је ослободила Бугаре својом крвљу, и до посљедњег тренутка чувала је њихове интересе, јављајући се као њихова заштитница и покровитељка; па и злочиначку иницијативу за други братоубилачки балкански рат Русија би опростила бугарском народу, сматрајући њега кривим у толико, у колико се није успротивио подлим плановима својих моменталних управљача, — само када би се бугарски народ сада показао на висини свога положаја. Према Пољацима, пак, званична Русија није до овога тренутка играла тако племениту улогу, напротив, она је узела учешће у злочиначком акту подјеле Пољске... И што бива? Сав пољски народ, (ја говорим о Пољацима а не о пољским Аустријанцима у Галицији), устао је као један човек са ритетким самопожртвовањем и ентузијазмом у одбрану општих свесловенских интереса. А Бугари? Само се забављају „не утралношћу“ и продужују склапање завјере са вјечитим непријатељима Русије и Словенства — Аустријом и Турском!

Али нека знају у Бугарској, да је већ крај нашег стрпљења. Неограничена је родитељска љубав према дјечи, али је и страшна родитељска клетва.

Нама није потребна помоћ бугарске војске: ми се боримо за праведну и свету ствар — и ми ћемо побједити. Али ми не можемо допустити и нећемо трпјети издајства у нашем дому, а у даном тренутку биће: „Ко није с нама, тај је противу нас!“

Тешка је родитељска клетва!

Нека запамте у Бугарској: *Цару Царево.....*

Петроградско „Ново Звono“.

В. Ц. Виториг.

Сијачи правде

(Прина о словенској опасности)

Кад год су Нијемци писали о нама Словенима, они нигда нијесу пропустили згоду да себе и други свијет не упозоравају на „словенску опасност“. Националне амбиције Њемачке, која је преко српско-хрватских леђа помоћу Аустрије тежила Солуну, гледале су опасност словенску у томе, што Словени постоје, макар огромним дијелом и били искоришћавани од ненасите Аустрије. Њих је, у борби за свјетском хегемонијом, просто сметало што Словени живе и што их, с Русијом на челу, има необично много. Ипак ни најарогантнији међу Нијемцима не оптужише озбиљно Словене са ма каквог свјетског империјализма. Међутим је германски империјализам у економији, политици, национализму и у свијету знаности и умјетности био очигледан свакоме, ко је могао да прати грозничаву пруску насрђавања, да зна за Виљемове пријестоне бесједе и да чита књиге, новине и часописе, који су у великом броју јавно исповиједали ту огромно луду грандоманију Њемачке. Ако уопште постоји каква словенска опасност, она је ту природно сама по себи, док је силовити пангерманизам једна шумна умјетност грозничавог напора наметнути се и загосподарити. Сама природа словенска није одвише загријана за дисциплину, која је — као што видимо — Нијемцима неопходно потребна за гвоздено организовано дјело савлађивања и освајања. Затим, природа је словенска — противно од германске — више трпељива, него ли наметљива, и дуго се хоће док се њена јака, голема доброта обрати у једну добру, голему снагу. Словен ће прије трпјети

неправду, него да је сије као Нијемац.

„Открите Нијемца — рекао је један савремени француски писац — и наћи ћете прикривеног Хуна“. Примјењена та изврсна примједба на Словена, она би гласила овако: „Открите Словена, и наћи ћете прикривеног Христа“. Рат што га српске краљевине воде данас против Аустрије, и Русија, која им помаже, не значи ни за Нијемце, ни за ма коју другу земљу на свијету никакав варварско-империјалистички потхват. Русија и српске краљевине врше овим ратом свето дјело ослобођења своје разномиме али истокрвне браће од аустријско-њемачког јарма. Ове су, а нарочито Русија са чувеном царевом изјавом, одлучиле да скрше аустријску Империју ма каквих их то скупих и тешких жртава стајало. Отуда се њихова звјерства, — јер рат је у садржини својој очигледно звјерство — посвећују једним узвишеним циљем, а њемачко-аустријска војна против савезника има потпуно значење једног неразумљивог варварства. Сваки руски и наш српски генерал личи у овој огромној војни на Христа, кад из храма Божјега тјераше окорјеле трговце, а сваки пруски и аустријски генерал личи на једног од оних прљавих цинцара што бјеже пред бичем Боговојска

Читајте, на примјер, прогласе њемачког Императора и прогласе руског Цара. Каква разлика! Виљем излази из тих прогласа као промашени Карло XII. (шведски), и за стотину година задоцњели Наполеон I. Никола II. излази, напротив, као двадесетвјековни пророк ослобођења, ратник са маслиновом граном у руци. Уписују у повијести војевања! Гледајте опет слику Бизмарка и слику представника српских краљевина. Каква разлика! Из Бизмарковог портрета дира вас хладно, готово дреднотско гвожђе, а из портрета представника Српских Држава заплускује вас широка, бескрајна душа. *Руси и Срби убијају тјелеса да би васкрсавали душе. Нијемци и Аустријанци кољу без сврхе, без икаквог илелениг циља, као злочинци.* У историји човјечанства нема маркантнијег примјера једне праведније војне од ове што је Русија, Србија и Црна Гора са својим савезницима Француском, Белгијом и Енглеском, воде против Њемачке и Аустрије. С друге стране, њемачко-аустријски рат против Словена и Савезника доказује да је човјечанство још увијек само на путу ка култури и цивилизацији.

Ови дани што их преживљују Словени, то су дани њиховог и расног и националног, и моралног, и културног препорођаја. То су најљепши, најславнији, највеличанственији дани у историји њиховог постојања, и тешко да ће икада сличне у будућем ком рату доживјети. Ово су дани наравно дисциплинованог буђења из дубоког сна њихове управо Христовске добротe и трпељивости. Ово што данас чине руски и српски народ, ова чудеса од јуначких подвига и храбре издржљивости, ово је нешто као елементарна разбуцталост природе, тешко као земља, стиховско. Ово није германска умјетност, ово није *најор* — као што рече одлични психолог Паоло Орано за силу Њемачке у једном чланку римске *Трибуне*: — ово је *Снага сама*. Има у овоме нешто од бескрајности руске непрегледне степе и од кршних и непреломних планина балканских. Оријашка провала Словена превалиће, по свим дојакошњим знацима, оба пријестолa, и аустријски и њемачки, али ни тада неће почети „словенска опасност.“ Разлози словенске провале јесу високо хумани, сасвим идеални, христовски праведни. Сва-

ка нова побједа Срба и Руса над Аустријом значи задирање у срце и разваљивање бедема те грозне тамнице и гробнице једног великог дијела Словена. Географска ће се карта Европе измијенити, али Словени неће новим бројем порастити нити се новим земљама обогатити на штету ма ког другог народа: они ће се само ослободити од непотребног туторства двију псеудокултурних Империја, које су их вјековима тлачиле. Они ће добити оно што је било њихово и што треба да буде њихово. Они што су Култури и Вјечности дали колосе као што су Достојевски, Толстој, Његош и Мештровић, та неизмјерна душевна блага, у којима може да се окупа и усне сном небеског блаженства цијело једно човјечанство, они по природи својој неће сјутра моћи да буду оно што су јуче били Германи, то јест: проповједници грубе силе и њене пијане слуге. Словени данас, то су Сијачи Правде.

ч.

Ратови за слободу Европе у XIX. и XX. вијеку

Проф. Карсавин.

Рат, чији смо савременици, срањују с „отачаственим ратом“, но можда би боље било означити га као продужење 1812. године — сразнати га с јуначком борбом за слободу Европе. Овога пута здружиле су се Русија, Француска и Енглеска да се одупру германској хегемонији, или боље, претензијама те хегемоније, које су засвједочиле необичну оштрину и грубост. Изгледа, да је неопходно потребно загледати у националне црте народа, који је толико допринио за науку и културу — народа, који нам је дао Шилера и Гете-а. Додуше, то је било још у доба „рађања Њемачке“, кад је и сам Шилер на освитку XIX. вијека пјевао му:

In des Herzens heilig stille Räume
Musst du fliehen aus des Lebens Drang.
Freiheit ist nur in dem Reich der Träume,
Und das Schöne blüht nur im Gesang.

(Ти мораш да се склониш из вреве живота у свету тишину срца. Једино у царству снова има слободe, а љепота само цвате у pjesми).

Шилера не воли званична Њемачка. Управљачи њене политике не снују о „светој тишини срца“ него о господству над свијетом. За то је и борба с њом — света борба за слободу Европе. Можда у тој борби има и жеље за користи и добити, но у сваком случају мање него у почетку XIX. вијека, а понајмање код нас у Русији. Ми не требамо колонија. Наша је материјална култура још и сувише млада да би се могла такмичити с њемачком културом, која је за нас више вриједна и потребна, него излишна. И баш за то, што је овај рат претежно некористољубив, он оправдава наду, да ће за дуго бити посљедњим крвопролићем у Европи. И у XIX. вијеку, кад су под напором савезних армија падали посљедњи пукови Наполеонови, многи су се предавали надама, ако баш не на вјечни мир, а оно макар на дуг период спокојства и равнотеже међу државама. Тиранин је пао — тако су мислили они — па не треба ни побијеђених ни побједитеља. У мирној заједници сви народи могу да теже обећаној им слободи, националном препорођају и самоопредељењу. Рат с Наполеоном био је „свети рат“, а савез њему противних владалаца „светим савезом“. Па ипак је побједа савезника открила празнину таквих нада и показала себичност прикривену илузијама. Жељама народа нико се није одазвао, а диктатуру једнога заменила је диктатура у четворо. Стара Европа остала је вјерна самој себи. „Лукаве слуге“ Наполе-

онове, Аустрија и Пруска, збацише са себе хаљине ослободитеља Европе, мислећи једино о својој личној користи. Њима додуше и нијесу пристајале те хаљине. Нијесу они разбили „кумир који је притискао царства“. „Слободу, част и мир“ Европе искупила је руска крв и енергија заклетог непријатеља Наполеонова — Енглеске.

„Zwei gewaltige Nationen ringen
Um der Welt alleinigen Besitz.
Aller Länder Freiheit zu verschlingen
Schwingen sie den Dreizack und den Blitz“.

(Два се снажна народа боре да овладају свијетом, а да прогутају слободу свих осталих витлају трозубом и муњом).

Тако је схватао Шилер стање у Европи. Енглеска је била заклето непријатељ Наполеонов, несломив и непомирљив. Она је уништила француску морнарицу и лишила Наполеона наде на свјетско господство; она је поджегла први народни устанак против освајача — борбу Шпањолаца против француских легија; она је неуморно стварала и ковала европске коалиције, које су се споро подизале, и брзо распадале под ударцима Наполеона. Па ипак Енглеска није могла сломити власт француског императора који је већ себе једначио с Карлом Великим и с римским царевима. За то је била потребна велика жртва рускога народа. Само у пољанама наше бескрајне отаџбине могла је да се распе и уништи велика војска; само су наше побједе створиле могућност успјешне борбе с Наполеоном и довеле до жељене слободe и добитак његове „лукаве слуге“.

Како су слаби и недуговјечни сви савези против Наполеона! Унижена Пруска сновала је о ослобођењу, а већ послје првога пораза потчињавала се побједитељу. У грудима њеног народа хранио се осјећај ослобођења, а влада његова очекивала је помоћ од Русије и тражила помоћ њену. Али, довољан је био један трик Наполеонов, па да се Пруска савије пред њим и да иза његових леђа дозива помоћ руску. А Аустрија, која је своје поразе платила крвљу једне принцезе, мислила је једино о својим користима и водила дволичну игру да јој што не измакне из шака. Побједа Наполеонова над Русијом значила би и за Аустрију и за Пруску дуго угњетавање једне и друге.

Само су Русија и Енглеска водиле истрајно и непоколебљиво г. 1812. започету посљедњу борбу, кад је родна наша поља газила и пала војска од дванаест народа. Потребан је био пораз ове војске и њено одступање из спаљене Москве, да се Пруска, која је сновала о ослобођењу, баца коначно у наручје Русије 28. фебруара 1813. Још по године послје тога Аустрија је колебајући се покушавала да игра улогу посредника док на пошлетку није и сама приступила савезницима 9. септембра. Тај пут нијесу се преварили у својим рачунима „поклоници успјеха“. „Отачаствена војна“ дала је онај снажни ефект, који је тако дуго и залуд ишчекивала Енглеска, и претворила се у рат за слободу Европе. Четворни савез није био трајан: њега би оборил први успјех Наполеонов и због тога четири државе потписале 1. марта 1814. Шомонски трактат.

Он их је обвезивао, да не остављају оружја догле, док се непријатељ не потчини њиховом рјешењу, и да ни једна од њих не ступа одвојено у преговоре. Било је горког искуства из пређашњих ратова, кад је Наполеон био своје непријатеље једнога за другим и кад ни један од савезника није могао рачунати на свога друга. Али, до тога се искуства дошло тек онда, кад је већ био ријешен исход саме борбе.

Но, вратимо се к садашњици! Стигла је вијест, да су Бенкендорф, Греј и Камбон потписали овакву декларацију: Државе Тројног Споразума обвезују се „да неће одвојено закуљувати мир у овом рату“. Рат је тек у почетку и већ је пред нама акт, аналоган Шоманском трактату. Нијемци су под зидовима Париза, а Француска је дала доказа о својој ријешености да изведе рат до краја. Тиме је и она ступила у „отачаствену војну“, у рат на рођеној груди.

Можда није без интереса истаћи сличност између ова два европска рата, наглашујући некористољубивост баш овог војног подвига. Зато и не изгледа неочекиваном Лондонска декларација, јер је она по себи садржана у самом почетку ратовања. Она је само изјава о ономе, што је било јасно већ првих дана рата.

На примједбу одговор

Париски лист „Матен“ доноси у биљешци: „Саксонски краљ и руски министар“ ово: Прије неколико мјесеци бавио се саксонски краљ у Русији и присуствујући војним маневрима посматрао је опрему руске војске.

За вријеме ручка који је даван у његову част рекао је он тада министру војном генералу Сухомлинову ово: Видим са задовољством, да сте учинили велики напредак у материјалној опреми ваше војске, само се чудим, зашто по тако скупе новце набављате војне аутомобиле из Француске, кад су путевима по Русији апсолутно неупотребљиви за таква тешка кола?

А на то му је Сухомлинов одговорио: *„Да, то је истина... али су путеви по Њемачкој изврсни!“*

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Погинуо. У потоњим бојевима на Дрени погинуо је и мајор *Велимир Чекеревац*, зег г. пуковника *Масаловића*, који се налази у нашој војсци као члан српске војне мисије. Ово је нов удар, који стиже уваженог пуковника. Кад су аустријске хорде провалиле у питому Маңву, узеле су на око нарочито дом и родбину гос. Масаловића. Том су приликом уништили све његово имање и у својој крвожедној несистости сасјекли му синовца, младића у 20 години, и снаху.

У овим тешким данима нека јуначку смрт мајора Велимира испрате ове ријечи: Слава му и вјечан му помен!

† **Оф. Филип Нешков Барјамовић.** У осамдесетој години живота преселио се у вјечност 5. ов. мј. бивши официр народне војске, баталиона горњо црничког *Филип Нешков Барјамовић*. Покојник је рођен у старинско-гаварској и јуначкој кући Барјамовића и растећи с пушком у руци спремио се да ступи у ону гарду наших витезова, чим се храбрим мишицама бранила и проширила отаџбина. У рату 1862. учествовао је као младић, и у рату 1876-78 био је и командант чете ораховско-буковичке. У објема дужностима истакао се међу прве, и у грађанском животу био је примјер поштености и доброте. Стога је и награђен са више одличја војних и грађанских, међу којима његове поштене и јуначке прси краси златна медаља Обилића и Данилов крст IV. степена. Стар и изнемогао у прошлом рату пратио је развој његов и са радозњу дочекао да види награђену петовјековну борбу — освешћено Косово и увеличану Отаџбину. Није оставио порода, али је оставио примјере човјства и јунаштва, са којима ће се његови напајати и одужити његову завјету. Бог да му опрости његову племениту душу и даде вјечни покој.

Прилози Црногорском Црвеном Крсту. Од почетка овог рата Друштву Црногорског Црвеног Крста, стигли су даље ова прилози у перперима:

Фрамасонска ложа, Софија 10; Журнал „Јужни Крај“, Харков (руб. 23) п. 47-50. Преко нарочитог Одбора за скључавање прилога у Скарду, приложили су из села Враке: Анто Ђурчевић 19-20; Павле Бра-

војић, Спасоје Поповић и Петко Поповић по 10; Никола Пеличић, Никола Дамњић и Василије Ђурчевић по 5; Симо Поповић и Петар Брајовић по 4; Никола Сакер, Крсто Златичанин, Нешо Радичковић и Андрија Брајовић по 3; Саво Ђуретић, Филип Брајовић, Стево Бањевић, Никола Ланбулић, Нешо Аковић, Кињо Аковић, Благо Ђиновић и Јован Ђурчевић по 2; Мијат Пеличић 1. — Свега перпера 101-20. Овај прилог спроведен је Друштву преко г. Алексе Мартиновића, Краљ Консула у Скарду.

Вријеме. Потоњих дана у цијелој је земљи промјенљиво вријеме са jakim кишима. Од ономад је доста застудило. По врховима високих планина у сјеверним и источним крајевима Црне Горе пао је снег.

Овдашњи Царско-Руски Војни Агент г. генерал Потапов добио је ово званично саопштење:

Петроград, 12. септ. 1 с. 40 м. у јутро.

На југо-западном фронту ми смо у нападу на Пшемисл постигли сљедеће резултате:

1) освојен је утврђени положај Чапле-Фелштин, који је штитио град Хиров;

2) у рејону Радимно освојено је једно утврђење;

3) у горенаведеним утврђењима заплијенена је сва артиљерија, која се у њима налазила;

4) гарнизон Пшемисла изишао је из села Медика и на цијелом источном фронту одбијен је на линији форова.

На њемачком фронту није било бојева.

ТЕЛЕГРАМИ

Рим, 11. септембра. Бомбардовање Ремса још траје. Четврти син цара Виљема рањен је у битци на Марни. (Нар. извјештај).

Рим, 21. септ. Према извјештајима листа „Matin“, Руси бомбардују Пшемисл, а Аустријанци се утврђују у Кракову. (Нар. извјештај).

Петроград, 11. септ. (службено). Руске трупе настављају да гоне аустријску војску, која се бори при свом повлачењу. Руси су стигли до Вислока. У предјелу око Пшемисла операције руске развијају се успјешно.

Петроград, 11. септембра. На њемачком фронту руске су трупе сасвим близу непријатеља али није вођена никаква битка.

Париз, 11. септембра. Велика борба, која се води на бојишту, ближи се своме броју. Нијемци се повлаче. Војска генерала Глика бије се на врло тешкој позицији.

Лондон, 11. септембра. Службено се јавља, да су подводне лађе њемачке потопиле у Сјеверном Мору три енглеске крстарице чију су послугу спасле друге енглеске лађе.

Ове су три енглеске крстарице старог типа, без велике вриједности. До сад су Енглези заробили 187 парних бродова њемачких, а Нијемци су пак заплијенили само 12 енглески бродова.

Петроград, 11. септембра. Путници који су допутовали из Берлина у Копенхаген увјеравају да се сваке ноћи по њемачкој пријестоници лијепо објаве са натписима: „Доље са ратом! Доље са Хоенцолернима.“

Ниш, 11. септембра. Поводом честитања од стране Кр. Владе Њ. Кр. В. Краљевићу Ђорђу на добијеној рани у рату, одговорио јој је Краљевић сљедећим телеграмом Г. Николи Пашићу, Предсједнику Мин. Савјета: Захваљујем Вама и Вашим друговима у Влади на жељама за моје оздрављење од ране задобивене у боју противу модерних варвара и вјековних српских угњетача, а која је само један дуг према отаџбини — Ђорђе“. Телеграм Краљ. Владе гласи: „Њ. Кр. В. Краљевићу Ђорђу. Честитајући Вашем Краљ. Височанству у име моје и

мојих другова у Влади нови витешки биљег стечен у одбрани прага угрожене отаџбине, молим да примите наше најтоплије жеље да вас што прије опет видимо међу јуначким српским прегаоцима. — Пашић“.

Ваљево, 11. септем. На фронту Зворник—Лозница и Митровица—Шабач водили су се и 9. септембра упорни бојеви. Ситуација је наших трупа повољна. На фронту према Сави непријатељ је тукао артиљерском и пјешадиском ватром Скеланску Аду и Забржеје. Код Биограда непријатељ је покушао напад на Малу Аду и Аду Циганлију, али су ови напади одбијени. Ноћу између 8. и 9. септембра од 7 часова по подне до поноћи непријатељ је тукао артиљеријском ватром варош Биоград и Град и Савско пристаниште. На фронту према Дунаву спријечени су покушаји непријатељеви да пријеђе код острва Старчева, близу Биограда и код скеле источно од Смедерева.

Ваљево, 11. септембра. На босанском земљишту, гдје год је приморан на повлачење испред наших трупа, непријатељ убија све Србе и пали њихова села. У селу Сеочковићу наше су патроле нашле 22 леша, 20 мушких и 2 женска Лјешевци су онакажени, избоденим очију. Слична су звјерства констатована и у другим селима. *По свему изгледа да је непријатељ ријешен на потпуно истребљивање српског живота, и да ставља под нож не само људе него и жене и дјецу.*

Бордо, 11. септембра. На цијелом фронту од Оазе до Вевра Нијемци су на дан 7. септ. живо нападали, али без знатних резултата. На нашем лијевом крилу с десне стране ријеке Оазе Нијемци су морали напустити терен пред француским испадима; непријатељ није јако нападао. У центру између Ремса и Суена Нијемци су покушали офанзиву, али су одбијени, а између Суена и Аргона ми смо имали нешто успјеха. Између Аргона и Мезе никакве промјене. У Вевру непријатељ чини жесток напор. 7. и 8. ов. мјесеца заплијенили смо 20 непријатељских аутомобила за комору са цијелим персоналлом и заробили смо велики број људи, који припадају 4., 6., 7., 8., 9., 13., 14. и 16. њемачком корпусу, баварском, ландверу и резервним корпусима.

Рим, 11. септембра. Агенц. Стефани јавља: Управа уједињене социјалистичке партије имала је јуче заједнички састанак са групом парламентарних социјалиста. На томе састанку изјавили су се у корист одржања потпуне неутралности Италије до краја конфликта и ријешили су да упуте манифест у томе смислу радницима. У томе манифесту излаже се опште гнушање социјалиста према рату и нарочито побуде које чине неутралност потребном. Италија као једна неутрална европска сила тиме је указала на своју мисију, да буде посредник између зарађених стране и да прокламује на дан мира велике принципе, који треба да буду основа друштва и држава, то јест: ограничење наоружања, завођење плебисцита и изборнога суда.

Берлин, 11. септембра. Волфова Агенција јавља: Адмирал Керпер, који је тражио одсуство, стављен је на расположење. Вице-адмирал Дик наименован је за адмирала.

Ваљево, 11. септембра. Њ. Кр. Височанство Краљевић Ђорђе провео је ноћ мирно спавајући. Субјективно се осјећа врло добро. Опште стање врло добро. Температура 36, пулс 56.

Ваљево, 11. септембра. *Командант аутријских трупа код Земуна резервни генерал-мајор Густав Голија упутио је 9. ов. мј. у 5 сати до подне команданту наших трупа код Биограда парламентарца с ис-*

мом, којим тражи предају Биограда до 6 сати до подне. Као одговор на овај дрски захтјев наређено је нашој артиљерији да одмах отвори ватру противу аустријских монитора. Ситуација наших трупа код Биограда сасвим повољна и за варош нема никакве опасности.

Ваљево, 11. септембра. На фронту Зворник—Лозница и Митровица—Шабач водили су се и 10. септембра упорни бојеви. На осталим дјеловима фронта дан је проишао без значајних догађаја. *Ситуација је наших трупа врло повољна.*

Петроград, 11. септембра. Руске трупе по заузећу Сењаве нашле су варош опљачкану од аустријских војника, који су великим дијелом заробљени. 6. септембра Руси су на јуриш освојили утврђења Јарослава и с десне обале и Сана задобили су 20 топова. Два дана касније Руси су заузели Јарослав.

Лондон, 11. септембра. Број морнара, преосталих послјије поморске битке, цијени се на 700. Енглеске крстарице потопљене од њемачке ескадриле биле су у Хок фон Холанду. Енглески торпилери потопили су двије од подморских лађа њемачких. Ова посљедња вијест није још званично потврђена.

Берлин, 11. септембра. Званично се јавља, да је њемачка подморска лађа број 9 потопила 9. септембра изјутра двадесет морских миља сјеверо-западно од Хока три енглеске крстарице.

Лондон, 11. септембра. Француска влада предала је енглеској влади фотографије зрна дум-дум, која су нађена код њемачких војника као и фотографију једне ране, коју је добио један француски војник у руку, а која потиче од експлозивнога зрна, које узрокује страховите повреде и пали униформу.

Рим, 12. септембра. Битка на ријеци Ену узима карактер велике борбе. С највећом се жестином бомбардују утврђени положаји. Изгледа, да Нијемци врше концентрацију у правцу Меца. — (Нар. извјештај).

Рим, 12. септембра. Руска крстарица „Бајан“ потопила је у Балтичком Мору једну њемачку крстарицу, која је уз помоћ торпилера стављала мине. — (Нар. извјештај).

Рим, 12. септембра. У битци у Сјеверном Мору погинуло је више од 1000 енглеских морнара. — (Нар. извјештај).

Париз, 12. сеп. На нашем лијевом крилу напредовали смо у предјелу сјеверо-источно од Ласињи (десна обала Оазе) гдје су се водиле жестоке борбе. На лијевој обали Оазе и на сјеверу од Ена ситуација је неизмијењена. У центру између Ремса и Мезе никаква знатнија измјена. У Вевру на сјевероисточку од Вердена непријатељ је предузео снажне нападе, које смо одбили. На југу од Вевра непријатељ држи правац Ришкур-Лиренвил, одакле се није развио. На нашем десном крилу у Лорену Вогеизма Нијемци су евакуисали заузета мјеста и показали су мало активности. Борба, која се води на Марни, је борба на отвореном пољу, која је отпочела општом офанзивом француском против непријатеља који није имао времена да озбиљно организује своје дефанзивне позиције. На против на Ену, куда се непријатељ повукао и задржао на позицијама, које су само собом врло солидне, могао је постепено поправити своју организацију. Ова борба већим дијелом има карактер борбе око тврђава.

Треба дакле освојити читав ред sukcesивних опкопа, који су снабдевеним низом изуметака за одбрану, као сплетови гвоздених жица са митраљезима. Под том погодбом је наше напредовање споро, те се деси да се неки пут при на-

паду помакнемо у напријед за 500 до 1000 метара.

Лондон, 12. септембра. (Службено). Један ратни енглески брод заробио је брод Хамбушке Америчке Пруге, који је преобраћен у ратне.

Париз, 2. септембра. „Пти Журнал“ у уводном чланку Стевана Пишона, пређашњег француског министра спољ. послова, под натписом „Српске побједе“ вели: многи се чуде што се довољно не говори о српским побједама и великим услугама, које допринио војска Краља Петра општој ствари Сила Савезница. Пораз Аустријанаца на Дунаву и на Сави заиста је један најкарактеристичнији догађај борбе која се мора завршити уништењем аустријске царевине. У Бечу и у Б-Пешти сматрали су Србију као незнатну снагу и да ће Биоград заузети за неколико сати, да ће судбину њену доцније ријешити, да ће је прво потиснути економски па онда политички. Међутим, не само што нијесу заузели Биоград, већ српска војска, побједоносно напредујући на српском ратишту, освојила је Земун и дио Славоније, а сутра ће војници са Куманова и Брегалнице забиљежити и друге побједе. Слажем се са онима, који налазе да се довољно не истиче овај аустријски пораз. Срби, који су заузели видно мјесто у историји дугом прошлости, пуном славе и патња, заслужују нарочито признање Европе.

С правом је рекао на Лондонској Конференцији Стојан Новаковић: цијела историја српског народа доказује да су српски интереси свагда били у хармонији са интересима европске цивилизације. Треба одати признање српским државницима, онима што су умрли на послу као Миловановићу, и онима што су остали живи, као што је Пашић. Србија је свагда показивала своју умјереност по некад чак и ресигнацији само да се избегну велике компликације у Европи. Није, дакле, Србијина кривица за садашњи конфликт, који је унапријед припремао Вилхелм са својим сакривцем Францом Јосифом. На крају чланка Пишон вели: Овај значајан чланак нарочито ће утицати на католички свијет и његове политичке кругове, у којима се донекле вјеровало да би Хабзбурговци либералније поступали према својим народима и да не би били тако агресивни, према Србији и Балкану, да није њиховом политиком управљао Берлин. Сада ће и тај свијет увидјети да су и Хабзбурговци не мање одговорни за германску агресивну политику и да треба заједнички да снесу зле последице међународног пораза са Хохенцолернима.

Лондон, 12. септембра. Черчил је рекао: Италија нема ништа да се плаши од француско-енглеског споразума односно Средоземног Мора. Похвалио је француску војску од које очекује потпуну побједу у осмом мјесецу ратовања. Рекао је даље, да је *Енглеска тврдо ријешена да јошто по то уништи ирски милитаризам.*

Лондон, 12. септембра. Агенција Рајтерова јавља, да су они који су остали живи са енглеских крстарица искрцани у Холандији, и да ће остати као ратни заробљеници до краја рата.

Бордо, 12. септ. Бугарски посланик у разговору са уредником „Еко де Париз“ изјавио је, да ће Бугарска сачувати своју неутралност и да ће оружјем у руци спријечити пријелаз трупа преко свог земљишта.

Петроград, 12. септембра. Телеграфска централа у Бреслави затворена је. Становници претпостав-

љају да се руске трупе приближују. Код њемачких трупа кружи пољска прокламација, којом се позивају Нијемци да положе оружје пошто је борба против снажне алијанције Словена, Француза и Енглеза некорисна. Берлинска штампа позива становништво на стрпљење и предочава му да ће рат трајати цијеле зиме. Социјалистички листови воде полемику са службеном штампом. „Фолксблат“ је забрањен, а уредник ће му бити ухапшен. Њемачки изасланици шире по Арабији глас о намјерованој инвазији енглеској у Палестину. Арапски листови, подстакнути од Нијемаца, нападају енглеску политику. Европско становништво напушта Палестину.

Пређашњи Султан Абдул Хамид поручио је младотурском комитету „Јединство и Напредак“ да ће Турска пропасти ако би заратила са Русијом.

Из Цариграда јављају да у Једруну нема животних намирница. „Борнале д'Италија“ сматра да се Књаз Вид одрекао арбанаског пријестолоа.

Општина петроградска упутила је француском министру просвјете телеграм, у којем изражава жаљење што Нијемци руше историјске споменике француске.

Листови руски почињу да се растурију између Бродиа и Лавова. Московски трговци замјењују њемачке производе руским.

Берлин, 12. септембра. Агенција Волфова јавља из Каптовна, да је генерал Бота предузео врховну команду под експедицијом против њемачких посједа на југо-западу афричком. Иста агенција јавља да је упис за ратни зајам дао 1318 милијона благајничких бонова и 3071 милијона државне ренте, укупно 4.389 милијона. „Фосове Новине“ доносе телеграм Волфове Агенције којим се јавља из Брисла, да је цивилна управа белгијска ставила на расположење вароши Шарлроа, која се предала, жито за исхрану радничког свијета.

Ниш, 12. септембра. У 8 и по час. у јутро билтен о стању здравља Њ. Кр. В. Краљевића Ђорђа гласи: Опште стање повољно. Температура 37.5, пулс 56. Ноћ провео спавајући. Транспорт добро поднио. Потписали санитарски пуковник д-р Симо Карановић, резервни пуковник д-р Војислав Суботић, рез. сан. мајор д-р К. Константиновић.

Ваљево, 12. септем. На фронту Зворник—Лозница и фронту Митровица—Шабач 10. септем. дан је прошао без значајнијих промјена. На фронту Лозница—Рача ноћу између 10. и 11. септембра наше су трупе спријечиле непријатељски пријелаз код Кутића Аде и одбиле непријатељски напад код Парашнице. Код Биограда ноћу између 10. и 11. септембра наше су трупе одбиле све непријатељске нападе на Ади Циганлији и нанијеле непријатељу велике губитке. У току ове ноћи непријатељ је од времена на вријеме бомбардовао Биоград. На осталим фронтовима ситуација је наших трупа врло повољна.

Петроград, 12. септ. (званично) Руске трупе су освојиле утврђене позиције Чешћи и Пулетин, које су штитиле Киров и позиције у предјелу Рајмно. Заплићена је сва артиљерија. Гарнизон у Пшемислу евакуисао је насељени крај и одбачен је у источни сектор Калинини утврђења. На њемачком фронту нејавља се ни о каквим сукобима.

Париз, 12. септ. У званичном коминикеу од 11. септембра ујутро каже се, да се ситуација није промијенила.

Париз, 12. септ. Француски листви констатују да је њемачка офан-

зива потпуно неуспјела. Савезничке војске су свуда одбиле Нијемце. „Еко де Париз“ држи да је опште њемачко повлачење почетак краја. „Figaro“ исказује сигурност у коначан тријумф.

Париз, 12. септ. На нашем лијево крилу битка се даље развија. У центру је затишје. На нашем десном крилу изгледа да су њемачки напади заустављени. Изгледа да се њемачка војска, нарочито која оперише против француског лијевог крила, налази у критичком положају.

Париз, 12. септ. (Званично). Између Сома и Оаза напредовали смо у правцу Роаја. Један наш одред заузео је терен и задржао се тамо и поред јаких напада непријатеља. Између Оаза и Ена непријатељ се непрестано држи са јаким снагама које су чврсто ушанчене. Ми смо мало напредовали сјеверо-западно. На нашем центру између Ремса и Аргоне не јавља се ни за какву промјену. Источно од Аргоне и на висовима Меза непријатељ је продужио да напада са осибитим жестињама. Борба се наставља са неизмјеничним успјесима. На извјешним тачкама напредујемо док се на другим повлачимо. На десном крилу не јавља се ни за какву промјену. У предјелу Вогеца неколико непријатељских одреда покушали су да продру на нашу територију и потисли су предстраже наших заштитница, али им је офанзива била убрзо заустављена.

Ниш, 12. септембра. О војним операцијама, које су вођене 11. 12. и 13. августа у Белгији у предјелу између Малина и Елворда добили смо са белгијске званичне стране овај извјештај: Белгиска војска из утврђеног логора око Анверса дошла је у контакт са непријатељске двије дивизије 11. августа јужно од Малина. У току 12. августа њемачке трупе, појачане једном непријатељском дивизијом, доведеном жељезницом из Брисла, биле су одбачене на југ у правцу Елворда и Лувена. Њемачко десно крило одступајући к овој вароши, обузето је паником. Услед неспоразума њемачки гарнизон из Лувена отворио је паљбу на предње њемачке колоне. Овај инцидент изгледа да је и изазвао свирепости рушења једног великог дијела вароши.

Битка је настављена 13. августа у зору на још ширем фронту пошто је непријатељ увео у борбу још веће снаге. Белгијска је војска одржала своје положаје а по том по подне добила наређење да се повуче према Анверсу. Повлачење је извршено у потпуном реду. Циљ белгијског генералштаба потпуно је постигнут. Приступ утврђењима ослобођен је од непријатеља а осим тога ова офанзива нагнала је непријатеља да на сјевер упути јаке снаге које су се кретале к бојишту. Општа војна ситуација на бојишту у сјеверној Француској намеће белгијској војсци привремено дефанзиван положај.

Лондон, 12. септембра. Крстарица „Бервик“ заплетила је један њемачки брод друштва линије Хамбург-Америка, за који се дознало да је наоружан. Том приликом су заплјићени два транспорта угља. Било је на броду свега 5000 тона угља и 180 тона животних намирница за њемачке крстарице.

Рим, 12. септембра. Папа је протествовао код Цара Вилхелма због рушења катедрале у Ремсу.

Лондон, 12. септембра. (Званично). Енглески аероплани који су у маринској служби, напали су на склониште за целелинове дирижабле у Диселдорфу и запалили су их. Авијатичари су се вратили неповријеђени.

Беч, 12. септембра. Јављају из Софије „Југословенској Кореспонденцији“: У обавјештеним круговима тврди се, да је мисија Бекстона, предсједника Балканског Комитета, потпуно пропала. Краљ као и Радослављев кабинет ставили су јасно до знања Бекстону да се у Софији садашњи политички правац Бугарске сматра као једини користан за земљу, и да нико не мисли да га напушта. Бекстон је покушао и са парламентарним партијама да их придобије за политику Тројног Споразума, али је у одговору добио изјаву народног јединства, у којој се каже, да Бугарска не жели обећања, да се не може да веже са својим дојучерашњим непријатељима, који се огријешили о дану ријеч, нити са својим пријатељима, који су чак играли улогу пакосних подстрекача.

Лондон, 12. септембра. Рајтерова Агенција јавља, да је крстарица „Траулер“ наишла на мину у Сјеверном Мору. Брод је одлетио у ваздух. Од људства погинуло је шест људи.

Беч, 12. септембра. Шустерчић, вођа словеначких клерикалаца, др. Франк, вођа франковачке партије у Хрватској, сарајевски бискуп Штадлер, народни посланик Корошец, уредник „Гласа Народа“, органа чешких аграраца, Длугош, бивши министар за Пољску, сазвали су у конференцију многе народне посланике и виђене пријатеље из Босне, Далмације, Чешке, Пољске, Словеначке, Хрватске, Угарске и Галиције у Праг. На тој конференцији главни предмет разговора имао би да буде да се нађе база за мир са Русијом. Русији није задатак, вели се у позиву, да уништи Аустро-Угарску као словенску (!!) државу; на против, она је устала у одбрану Словена, и ако би Аустро-Угарска пристала да све своје Словене уједини у једну државу, Русија би могла закључити мир, који не би био нечестан по Аустро-Угарску.

Званични огласи

Објава. На дан 20. октобра 1914 године, у канцеларији Краљ. Обл. Суда у Пећи, од 8—12 сати рече од 2—5 сати послје подне, одржаће се лицитација хљеба, за исхрану овдашњих судских затвореника.

Ко жели поменутог дана лицитирати, имао се пријавити у канцеларији овог суда, гдје ће и сазнати услове лицитације.

Број 2502. VII—1914—15.
У Пећи, 6. септембра 1914 г.
— Краљ. Обласни Суд — за предсјед. — судија, Никола Вучинић.

Објава. На дан 30. септ. 1914 г. у канцеларији Краљ. Обл. Суда у Пећи, од 8—12 сати рече подне, одржаће се лицитација за набавку дрва за огријев канцеларије и истражног затвора.

Ко жели поменутог дана лицитирати, има се пријавити у канцеларији овог суда, гдје ће и сазнати услове лицитације.

Број 2503.—VII.—15.
У Пећи, 6. септембра 1914 г.
— Краљ. Обласни Суд — за предсједника, — судија Никола Вучинић.

Приватни огласи

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег нигда незаборављеног мужа, односно брата и оца

† **НИКОЛЕ МАТОВА ПЕЈОВИЋА**

који се послје тешке и дуге болести пресели у вјечност 1. септембра ове године у 66 година живота — те неможемо пропустити да овим путем не изречемо нашу благодарност браћи Цекиљанима, нашим пријатељима и познаницима, који и ако у ово доба у великом броју похиташе и покојника брацки ожалише и до вјечне куће испратиле, хвала свима онима који нам писмено или телеграфски саучешће изјавише.

Још једанпут свима и свакоме наша најдубља благодарност.

Цекили (Улићи), 8. септембра 1914 г.
Ожаловјени: супруга Спасе; брат Стево; синови: Филип, Марко, Перо, Лазар, Саво и Буру с осталом родбином.
бр. 532. 1,1